

Socialdepartementet
s.registrator@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se

Kompletterande yttrande från Sveriges Apoteksförening gällande apotekens licensavgifter med anledning av:

Läkemedelsverkets förslag till reviderad förordning (2010:1167) om avgifter för den statliga kontrollen av läkemedel

Sveriges Apoteksförening har beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerad remiss och har den 18 augusti yttrat sig generellt om Läkemedelsverkets avgiftssättning och att Läkemedelsverkets förslag borde ha omfattat samtliga verksamhetsgrenar, bl.a. apotekens årsavgifter enligt förordningen (2009:659) om handel med läkemedel som visat överskott under flera år. *Det här föreliggande yttrandet berör specifikt frågan om apotekens licensavgifter som regleras i förordning 2010:1167.*

Sveriges Apoteksförening har länge och i flertalet sammanhang kritiserat nuvarande ordning kring licensavgifter. Det finns fler nackdelar än de för apoteken rent finansiella med dagens system. Inte minst är det onödigt omständligt för patienten. Sveriges Apoteksförening anser att licensansökan via apotek och apotekens licensavgift bör upphöra. Licensansökan, inklusive nuvarande motivering från förskrivaren, ska i stället gå direkt från förskrivaren till Läkemedelsverket. Ett onödigt mellanled i dialogen om användning av licensläkemedlet mellan förskrivare och Läkemedelsverket försvinner därmed. Följaktligen kan också ledtiden i licensläkemedelsflödet förkortas.

Sveriges Apoteksförening konstaterar att Läkemedelsverket för tidigare år redovisat att licensverksamheten kostar betydligt mindre än vad avgifterna ger i intäkt. I årsredovisningen för 2012 redovisas en snittkostnad för licenserna på 140 kronor per licens 2011, och 130 kronor per licens 2012. Avgiften för apoteken var dock även dessa år 220 kronor per licens. Detta innebär att kostnadstäckningsgraden för Läkemedelsverkets licenshantering dessa år uppgick till 157 respektive 169 procent.

För 2013 redovisade Läkemedelsverket inga motsvarande prestationsmått i årsredovisningen. Det är dock uppenbart att med ca 67.700 ansökningar 2013, så uppgick avgiftsintäkten till nästan 15 miljoner kronor. Om denna intäkt oavkortat användes för licenshanteringen torde det motsvara ungefär 15 helårsanställda. Vi har svårt att tro att antalet personer som på heltid ägnade sig åt licensläkemedelshantering på Läkemedelsverket skulle ha varit så många 2013. Inte minst mot bakgrund av den redovisade kostnaden för

2012 på 9,2 miljoner kronor. Apotekens avgift på 220 kronor har av allt att döma varit alldeles för hög även 2013.

Ur offentliga underlag har Sveriges Apoteksförening ingen möjlighet att verifiera att apotekens licensavgifter från och med 2014 någorlunda motsvarat de 220 kronor som gällde detta år och 2015. Läkemedelsverket har muntligen hävdade att licenshanteringen under 2014 kostade dem i genomsnitt 208 kronor. Detta skulle i så fall motsvara en svårförklarad kostnadsökning med 60 procent sedan 2012, men fortfarande vara mindre än den fastställda avgiften på 220 kronor.

Vi konstaterar sammanfattningsvis att Läkemedelsverket redovisade en snittkostnad på 130 kronor per licens 2012. Totalkostnaden uppgavs samma år vara 9,2 miljoner kronor. Sedan dess har antalet licensansökningar minskat. Därtill har det nya IT-stödet utvecklats som skulle förenkla för bl.a. Läkemedelsverket och reducera hanteringskostnaderna. Trots denna bakgrund hävdar nu Läkemedelsverket att licensavgifterna behöver höjas med 55 procent, från 220 till 340 kronor per licens. Denna höjning motsvarar 6,6 miljoner kronor för apoteken per år vid den beräknade volymen på 55.000 licensansökningar. Den totala avgiften skulle med Läkemedelsverkets förslag inbringa ca 18,7 miljoner kronor per år, att jämföra med 9,2 miljoner kronor 2012 när antalet licenser var ca 70.000. Det är svårt att förstå hur en minskning av antalet licenser med 21 procent sedan 2012 skulle behöva motsvaras av en kostnadsökning på 103 procent hos Läkemedelsverket. Särskilt som det nya IT-stödet skulle sänka bland annat Läkemedelsverkets kostnader. Läkemedelsverket hänvisar dock till att det är den nya kommunikationslösningen, KLAS, som medför kostnadsökningar. Om den nya lösningen är mindre kostnadseffektiv än den gamla så borde den inte ha införts med argument om kostnadsänkningar. De investerings- och utvecklingskostnader som uppstått bör också ha kunnat täckas av de överskott som uppstått från licensavgifterna under tidigare år. Tyvärr är det inte möjligt att med ledning av Läkemedelsverkets redovisning i ärendet kunna förstå det avgiftsförslag på 340 kronor per licens som de nu för fram.

Mot den ovan beskrivna bakgrunden, samt mot bakgrund av att frågan om apotekens licensavgifter och dess finansieringsmodell även i ett bredare sammanhang är föremål för beredning, förutsätter Sveriges Apoteksförening att Socialdepartementet tar ett helhetsgrepp om denna fråga och i samband med det här remitterade ärendet avstår från att besluta om höjd licensavgift för apoteken.

För Sveriges Apoteksförening den 22 augusti 2016

/Johan Davidson
chefsekonom